Ar pascha wisuschehliga augsta Keisara wehleschanu.

Makfa ar peesuhtischanu par pastt:
Ar Peelikumu: par gadu 2 rbl. 75 kap.
bes Peelikuma: par gadu 2 „ — „
Ar Peelikumu: par ½ gadu 1 „ 40 „
bes Peelikuma: par ½ gadu 1 „ — „
Ar Peelikumu: par ¼ gadu — „ 90 „
bes Peelikuma: par ¼ gadu — „ 70 „

Makfa bes peesuhtischanas Rigâ:
Ar Peelikumu: par gadu 1 rbl. 75 kap.
bes Peelikuma: par gadu 1 „ — „
Ar Peelikumu: par ½ gadu — „ 90 „
bes Peelikuma: par ½ gadu — „ 55 „
Ar Peelikumu: par ¼ gadu — „ 50 „
bes Peelikuma: par ¼ gadu — „ 30 „

Mahjas Weesis.

Mahjas Weesis teek isdots festdeenahm no plkst. 10 fahkot.

Makfa par sludinaschanu: par weenas slejas smalku rakstu (Petit)-rindu, jeb to weetu, ko tahda rinda eenem, makfa 8 kap.

Redakzija un ekspedizija Rigâ, Ernst Plates grahmatu- un bilschu-drukatawâ un burtu-leetuwê pee Peters basnizas.

38. gada gahjums. — Mahjas Weesis isnahk weenreis pa nedeku.

№ 45. Sestdeen, 5. nowembrî. 1888.

Mahjas Weesis ar Peelikumu war pastellet un sludinajumus nodot Rigâ, pee Petera basnizas. Bes tam „Mahjas Weesi" war wehl pastellet bes daudz peenemschanas weetahm Peterburgas un Jelgawas Ahr-Rigâ un Sarkandaugawâ, wehl zitâs pilsehtâs, ka: Zehsis: Grahwel un Peterson k. bodê; Walmeerâ: E. G. Trey k. bodê; Walkâ: M. Rudolff un Paulin k. bodês; Rujenê: J. Alksne k. grahm.-bodê; Limbaschôs D. Uhder k. bodê; Jelgawâ: H. Allunan un Besthorn k. grahm.-bodês; Bauskâ: J. Beckmann k. grahm.-bodê; Kuldigâ: Besthorn k. grahm.-bodê; Wentspilî: M. Ries k. grahm.-bodê; Leepajâ: Ukstin k. grahm.-bodê; Tukumâ: Baumann k. grahm.-bodê; Talsôs: H. Tow k. grahm.-bodê un bibliotekâ un Wolontschewski k. grahmatu-bodê; Kandawâ: Jaegermann k. weesnizâ; Sabilê: Ginter kga weesnizâ. Tad wehl „Mahjas Weesi" war apstellet pee saweem zeen. draudses mahzitajeem, skolotajeem un pagasta skrihwereem, kurus mihli lubdsu, tahdas apstellschanas latpni preenemt.

Latwju tautas musikas leetâ.

(No Jurjanu Andreja.)

II.

Wiswairak buhtu jawehlahs, ka no wairak apgabaleem tiktu eesuhtitas gawilu un schuhpulu dseesmu melodijas, jo tahdas man lihds schim ir tikai no Ehrglu un Leepkalnes apgabala. Tas pats buhtu jasaka par rotalahm un dainahm. No schahm beidsamahm man eesuhtitas ar isskaidrojumeem, kà tahs isdara, schahdas: 1) Nokul man mahmulina, ar wihtola schagarinu, Lai es augu tik lokana, kà wihtola schagarinsch", 2) „Nu es biju bagats wihrs", 3) „Kas dahrsâ, kas dahrsâ", 4) „Swejneeks mani aizinaja: Nahz, meitina, laiwinâ". Bes isskaidrojuma, kà tahs isdaramas: 5) „Kumelini, leelnauditi, tu man kaunu padarij", 6) „Slinkits gahja luhkoteesi seewas", 7) „Taisees brahli augstu sehtu, laideet kasu dahrsinâ", 8) „Es biju kehnisch, augsts un bagats, Es winu redsej' augstâs brunâs, — Ziti stahw uf weetas, es pa widû danzoj'", 9) Aisskrehja wanags, aislideja" eet un beigâs „Aisskrehja wanags, aislideja" eet un beigâs „Aisskrehja wanags, aislideja" eet un beigâs „

peekriteju pulks, kas gan palizis sa-eimâ bes wadona, tadehl ka atsina, ka Radoslawowu iswehlejuschi Lowtschâ nelikumigi, kaut gan gandrihs weenbalsigi. Bes schahm diwi leelajahm partijahm tagadejâ sapulzê eeradahs wehl diwi masakas, proti: konserwatiwo partija, pee kuras peeder pa leelakai dalai Rumeliotu weetneeki, un Zankowa partija, kuras lozekli nu ari eeraduschees us sapulzi. No Stambulowa atkrita daudz wina senako zeenitaju tadehl, ka winsch isturejahs pahrak warmahzigi.

Serbija. Kehnineene Natalija, kà dsird, isredsejuse par sawu nahkamo dsihwes weetu Krimu. Waj wina kur tahlak wehl suhdsehs par Belgradas mitropolita spreedumu, to newar wehl sinat, turklaht awischu sinas, kas us scho leetu sihmejahs, zita zitai preti runà.

Wehstules un sinojumi.

(„Mahjas Weesa" originalas korrespondenzijas).

No Mangaleescheem mums raksta: Pee mums jaw aukstums bijis 12 lihds 13 grahdus un wehjsch puhsch gandrihs katru deenu stipri, tikai retu deenu ir lehns. Sneegs jaw ir usnahzis tuhlit pehz Mikeleem, bet atkal nokusis; tagad gan ir usnahkuse masa krusina, kas pastahw ar mehrenu aukstumu. — Esam ari sawus laukus apstrahdajuschi un wisu raschojumu sanehmuschi; newaram ari schehlotees, jo wiss ir pa widam audsis; tapat ari, sihmejotees us sweju, jo scho wasaru ihpaschi laschu sweja bija laba.

Osollejas Jahnis.

No Litenes mums raksta: Ne-ilgi atpakal bij „Mahjas Weesi" jaw sinots, ka Liteneeschi schogad peenems sew jaunu skolotaju; tagad nu tas ir jaw notizis un schi leeta galigi nobeigta. Jaunais skolotajs, Br. kgs, tika no pagasta weetneekeem ar balsu wairakumu eewehlots. Br. kgs ir Liteneetis, kahda saimneeka dehls. Winsch ir nolizis pagasta skolotaja seminarâ eksterna eksameni, us kuru tas sagatawojahs Wez-Gulbenes draudses skolâ, pee Krastin kga. Lihds schim winsch ir ispildijis daschâ weetâs paliga skolotaja weetu un pehdigi bijis Kalna muischas muischas-skolâ par skolotaju.

Schogad pee jauna pagasta wezakà wehleschanas tika eewehlets mums par pagasta wezako Wihksnin kgs. Bet daschi pagehreja lai wehlot par jaunu, jo W. kgs esot par mas balsu dabujis. Tika ari par jaunu wehlets, bet nu isputeja W. kga pretineekeem wisa zeriba winu gahst, jo tas nu dabuja daudz wairak balsis, kà pirmo reis. Tagad winsch jaw ir eestahjees sawâ jaunajâ amatâ un ispilda sawu peenahkumu ar leelu uszihtibu. Bet atgadijahs ari winam tuhdal swarigs darbs, jo walsts waldischanu sanembams, tas atrada naudas lahdê naudas un magasinâ labibas truhkumu, par ko tagad ir sahkta ismekleschana.

Pehdigi ari peeminams, ka S . . . scha kgs „Mahjas Weesa" 40 numurâ no Litenes sinodams, naw turejees wisai zeeschi pee pateesibas. Winsch sawâ sinojumâ starp zitu ari saka, ka Liteneescheem esot „loti augliga" seme; bet ik katris, kas Liteneeschu semi wairak pasihst, neka S . . . scha kgs, apleezinahs, ka tas tà nemas naw. Wispahrigi nemot sche ir seme tikai no wideja labuma, kas pagehr ruhpigu isstrahdaschanu, un tadehl ka schahs truhkst, naw wis „loti augliga". Sinams, kad jaw nu naw wisai slikts gads, tà kà schogad, tad tikdaudz jaw no-aug, kà war zauri eet. Bet tomehr leelakà daļa Liteneeschu ne-ismaksa wis renti no zeema eenahkuma, bet nopelna to par seemu zitur. Leelakais un labakais pelnas awots ir koku zirschana tuwejâ Bolwu muischas meschâ, kurus pawasarâ atkal aispluhdina projam pa Sitas upi un Pebedsi lihds Aiweekstei un tahlak. Koku tirgotajs aismaksa tàpat rudenî, kà pawasarâ preeksch teem saimneekeem, kas pee wina strahdâ, renti pats, kas tad teem par seemu ir ja-atpelna. Tà tad, ja saimneekeem rudenî no zeema eenahkuma atleek, kas ko pahrdot, tad tas paleek pa leelakai daļai krogâ. Tadehl tad Juhs, S . . . scha kgs, redsedami, ka Liteneeschi tik daudz dsex, nesahzeet tuhdal spreest, ka wineem seme tik augliga, ka eenes renti un ari brandwihnu. — Ari naw teesa, ka gruntneeka K. rija nodega no Jums usdotâ deenâ „ap pusdeenu", bet gan ap wakaru; un pats saimneeks saka, ka uguns zehlons ne-esot wis krahsns sakurinaschana, jo jaw toreis, kad tas ir gahjis krahsni aiskurt un atwehris rijas durwis, winsch ir eeraudsijis, ka labiba ahrdôs degusi.

Wanags.

No Wez-Drusteem mums raksta: Zik neeziga ir zilweka dsihwiba, to dabujahm schais deenâs atkal no jauna peedsihwot. Naktî no 28. us 29. oktobri sch. g. Drustu muischas kutscheeris Jehkabs Rullis tika atrasts stallî pee sirga stelina bes dsihwibas. Nelaikis bij paschôs spehka gadôs un preeksch tam, kà ari wehl pehdejâ deenâ jutees gluschi spirgts un wesels. 28. oktobra wakarâ winsch, kà aisween, gahjis stallî sirgu barot un wairs no ta naw isnahzis, bet no otra beedra atrasts stelinâ beigts. Kà domajams, winsch miris ar treeku, jo ka sirgs to buhtu spehris, jeb tas zaur kahdu zitadâ wihsê babutu siteenu buhtu dabujis galu, naw tizams, tadehl ka naw atrastas nekahdas sihmes, kas us to sihmetos. Jehkabs Rullis preeksch kahdeem trim gadeem no zitureenas sche atnahzis dsihwot un schinî ihsâ laikâ zaur sawu laipnibu un godprahtibu bij eeguwis neween sawu preekschneeku, bet ari katra pasihstama mihlestibu. Zik sinams, tad nelaikim naw nekahdu tuwu radu, jeb ja ari kahds tahlumâ kaut kur ir, tad tas sche ir nesinams, tadehl ari par wina peepeschu nahwi tee nedabuhs tik ahtri sinat. Tu nelaimigais — jeb warbuht tagad — laimigais jaunekli! Liktens naw wehlejis, ka tawas atdsisuschàs meesas no radu rokahm teek semes klehpi gulditas, ka pee tawa kapa radu asaras lai birst! To weetâ tawi draugi, kurus tu ihsâ laikâ prati eeguht, tewi pawadihs un pahr tawu kapu birihs draugu asaras! Un juhs, nelaika peeberigee! Kad juhs schahs rindinas laseet, tad tahs lai jums der par apmeerinaschanu, ka tas, kas jums tuwu stahwejis, naw sche sweschumâ bijis atstahts, bet ir bijuschas mihlas rokas, kas to us pehdejo dusas weetinu pawadijuschas.

Drusteetis.

No Putschurgas (Matihschu draudsê) mums raksta: Ar uszihtibu arweenu war ko panahkt, tà ari bija pee muhsu teesnescheem, kas sawu amatu bija uszihtigi kopuschi, 25. oktobrî katrs tika sawâ wezajâ amatâ eezelti. — 20. oktobrî muhs apmekleja baltswahrzis sneegs. Schis neluhgtais weesis gan daudz skahdes un puhlinus buhs sew lihds atnesis. Daudzeem wehl lini ir us stahda un seme ne-usarta; pat ari kartupeli wehl ziteem nenowahkti. Ja schis baltswahrzis muhs drihsumâ ne-atstahs, tad posts kahjâs. — Ar kulschanu, kà nu katram: kam masakas rijas, gausigaki; kam leelakas, rosigaki. Sinams, ka bes puhlineem naw tahdâ laikâ. — No leelakahm sahdsibahm, bes Sk. mahjas gruntneeka aplaupischanas, lihds schim esam pasargati.

Zelmalu Mahrzis.

No Launekalna mums raksts: Wiss lauku augli gandrihs buhs nokulti; pastahwiga salna un sneegis paskubinaja katru semkopi ar uszihtibu strahdat; no leela labuma bija, ka wareja seru no tihruma nowest ar ragawahm, tur kur nahzahs gruhti ar rateem peebraukt. Dascham, kas bija wehlu sehjis, ir wehl lini us lauka apaksch sneegi nenonemti. Wispahrigi aprehkinot ir scha gada augli no wideja labuma; lini ir garumâ pilnigi, bet no puslihdsiga wairuma pehz isgahjuschâ gada, sehklas ir gauscham mas isnahkuschas, zaur sausumu nedabuja sadihgt, bija seedôs janopluhz. — Ar zilweku weselibu war pilnigi meerâ buht, behrni jaw sahkuschi skolâs eet un duhschigi ar labpatikschanu mahzahs. Ar naudas eemaksu masgruntneekeem un rentneekeem schinî gadâ eet loti gruhti; zaur wehlu plaukschanu newar pasteigt tik labi sagatawot, turklaht wisas zenas ir gauschi masas, ka naw eespehjams pee naudas tikt, tadehl krahschanas un aisdoschanas lahdes ir daudz weetâs istukschotas, bet kà aisnehmumus spehs atmaksat, to Deews ween sina.

29. oktobri, pulksten 7 wakarâ muischas ihpaschneekam v. Sengbusch kungam notika leela skahde, wisa gada lauku augli, kas ar daudz puhlineem un sweedreem bij klehti sakrahti, masâ brihdî zaur uguni sagruhwa par pelneem; mas ween dabuja isglahbt un tas pats masuminsch israhdahs loti nederigs. Kad jaw alasch zilweki sestdeenas wakarâ nopehruschees un pehz deenas darbeem peekususchi, katrs pee laika eet meerâ gulet, tad mas ween bij ugunsgrehku redsejuschi, tikai kaimini bij steiguschees us nelaimes weetu un zik spehdami palihdsejuschi uguni noslahpet, lai uguns nedabutu isplehstees us zitahm klaht stahwoscheem ehkahm. Par laimi, ka wehja nebija, zaur to bija eespehjams no uguns issargat walsts magasinu, kas tuwu klaht stahw un ir ar salmu jumtu segta. Kà dsird, tad uguns no labibas kaltejamàs mahjas truhbahm iszehlusehs, ka apaksch weena jumta ar klehti stahw, jo schi eetaise ir pehz Siwers'a sistemas, kas man labi nepatihk. Pee scha ugunsgrehka peenahkahs ihpaschi leela pateiziba kandidatam Treu kungam, kas ar uszihtibu pehz pilsehtas ugunsdsehseju beedribas takti komandeja un pee wiseem darbeem pats sawu roku peelika, weselibu netaupidams. Muischas ihpaschneeks v. S. kungs bij no leelahm isbailehm un schehlabahm gauschi sagrausts, — lai Deews winu stiprina un ustura sawai familijai un mums apakschneekeem par swehtibu un preeku daudz gadus.

M. W.

No Baldones draudses mums raksta: Wasaras augli bija schogad peeteekoschi, tikai lini wideji. Seemas sehja jaw stipri eesehluse. — Leelakas sahdsibas nawa nekahdas notikuschas, isnemot kahdus masakus nedarbus sahdsibas sinâ. — No 19. us 20. septembri kahds B. mahju kalps B. branzis no Rigas un esot, kà pats teiz, apmaldijees, peebraukdams pee schejeenas dsihwojoscha kareiwja P. wehl nepagatawotàs dsihwojamàs ehkas, kura no ihstà zela tikai atrodahs masu gabalinu. Ehkâ eegahjis, tas rahwis sehwelkozinu, lai waretu pihpi eesmehket, bet zaur ne-usmanibu tas aisdedsinajis tos tur atronamos salmus, zaur ko ehka lihds pamatam nodega. Eesahkumâ kalps B. leedsahs, bet pagasta waldes klahtbuhtnê tas atsinahs par wainigu, apsolidamees, kareiwim P. atlihdsinat wina skahdi.

Bahlinu Jahnis.

No Sasmakas apgabala mums raksta: Pee mums loti daudz saglu bija, tà ka gandrihs neweena nakts nepagahja, kur sahdsibas nenotika, gan tika klehtis uslaustas, gan sirgi sagti; bet tagad no scheem tehwineem neteekam wairs trauzeti, tikai kahds eeradees, kas deenas laikâ lopus no ganibahm aisweda. Tas bija tà: Pirmdeen, 17. oktobrî, tika no muischas ihpaschneeka S. ganibahm nosagti peezi lopi. Sahdsiba notikahs schahdâ wihsê: Kahds wihrs pee gana puikas peegahjis un sazijis, ka esot aukšts laiks, waj negribot brandwihnu eedsert. Gans eedsehris, bet newaredams sihwo panest, grahwî apgulees. Pa to laiku saglis lopus aiswedis. Lopu truhkumu drihs atrada un saglim dsinahs pakal. Aiswestos lopus laimigi atrada pee kahda kaleja stalli, kursch sahkumâ negribeja lopus atdot, atsaukdamees, ka tos esot pirzis.

Sasmazneeks.

Is Walsts galwas pilsehtas.

Peterburga. Wisaugstakà pawehle no 31. oktobra atzel Harkowas kara apgabalu un nosaka, ka winam peederejuschàs Tschernigowas, Poltawas, Kurskas un Harkowas gubernas militarleetâs peeschkiramas Kijewas kara apgabalam, un Orlas un Woroneschas gubernas — Maskawas kara apgabalam.

Peterburgâ nahkoschâ februara mehnesî noturehs linu weikalneeku kongresu, kur apspreedihs daschadus us linu tihrischanu un mehrzeschanu, linu isstrahdaschanu un zenu pazelschanu sihmejoschos jautajumus.

Pilsgalma daiłkrahsotajs Sitschi (Zichy) isgatawojot leelu bildi, kas israhdischot 17. oktobrî notikuscho dselszela nelaimi.

„Waldibas Weestnesi" nodrukats Wisaugstakais reskripts, laists Kawkasijas ziwilleetu wirspahrwaldneekam, Kawkasijas kara apgabala kara-spehka komandeeram un Kawkasijas Kasaku atamanim, kawalerijas generalim knasam Dondukow-Korsakowam, zaur kuru tam issazita Wisaugstakà ihpascha labprahtiba, par zeenigu amata ispildischanu, un winsch Wisaugstaki apbalwots ar swehta Andreja ordeni.

Ekschleetu ministris, grafs D. Tolstois, 30. oktobrî pahrbrauza Peterburgâ no sawas muischas Rasanes gubernâ.

Pee jaunà 4-prozentu aisnehmuma, ko Kreewijas waldiba Parisê salihguse, kà „Rig. Ztgai" no Berlines sino, wisas Parises leelàs kredit-eestahdes peedalijuschahs. Peenemschanas kurss esot $83\frac{1}{2}$ %.

Par Anglu-Kreewu galas eksporta beedribu, kas dibinajahs Kreewijas deenwidus reetruma dalâ, „Pet. Wedm." pasneedz schahdas sinas: Akziju beedribai buhschot miljonu rbl. leels pamata kapitals, no kura Anglu dibinataji maksaschot 900,000 un Kreewu dibinataji 100,000 rbl. (20,000 akzijas par 50 rbl. gabalâ). Bet akzijas pahrdoschot tikai semes ihpaschneekeem un semkopjeem, kuri is sawa pulka iswehleschot direkziju, kas lai Kreewijâ wada darischanas. Pirmà lopu kautuwe, kura maksaschot 80,000 rbl., tapschot eetaisita Masaraka kunga muischâ. Beedribas walde buhschot Londonê, bet direkzija, kurai padoma dewejas komitejas ihpaschiba — Kreewijâ.

Nedelas pahrskats par notikumeem Baltijâ.

No Alascheem. Pehrnajâ gadâ meschsargam F. kahdâ naktî nosaga wairak gowis. Pehz ilga laika dabujis sagtus issinat — tee bijuschi Schihdi, kas R—schu pagastâ kahdâ mahjâ lopinus bija paslehpuschi. Tomehr kad sahdsibu peedsina, tad sagli jaw bij lopinus aiswadijuschi droschâ weetâ un tadehl nedarbu teem newareja peerahdit. — Schinis deenâs atkal kahdam saimneekam iswesta labakà gows no kuhts. Kahdas deenas pirms noseeguma, diwi Schihdi eeklihduschi minetâ mahjâ un prasijuschi kahdu gowi pirkt. Saimneeze aisweduse lopkuptschus us kruhti. Bet tee, newaredami salihgt, atkal aisgahjuschi. Domà, ka schee Schihdi, kas naw bijuschi nekahdi ihsteni lopkuptschi, pee schahs gows suhdsibas wainigi.

(B. W.)

No Leepkalnes-Osoleem. Jaw pagahjuschâ rudenî schejeeneescheem nahzahs daudz zeest no daschadeem „naktsdraugeem un pipkaineem", bet schogad sagschanas darbi eet wehl droschaki. Nepa-eet gandrihs neweena nakts, kad nedsird schur waj tur ko nosagtu, waj kahdu klehtinu uslaustu. Septembra beigâs Smiku mahjâs uslausa klehti un issaga drehbes un wadmalas, audeklus pahrak par 100 rublu wehrtibâ. Ne-ilgi pehz tam Gailu mahjas rentneekam issaga flinti, 30 rbl. wehrtibâ un kahdas deenas wehlak, 3. oktobrî — aitas; deenu wehlak Sihlenu gruntneekam issaga atkal aitas un 10. oktobrî no Apsenu gruntneekam konfiszetahm mantahm pagasta teesa atrada 13 aitu truhkumu, tà ka saglis tikai diwas aitas ween atstahjis. 15. oktobrî Pantenu saimneekam no lauka nosagti lini, 18. oktobrî Ruhkenu gruntneekam no stalla — sirgs. Tik gara un raiba nepilna mehnescha wehsture par sahdsibahm. No sagtahm mantahm daschas atrastas, kà ari sinami tikuschi paschi sagli.

(B.)

Jelgawas ugunsdsehseju beedriba, 23. oktobrî noturetâ sapulzê par sawu kaseeri, miruschà J. Goertza weetâ, eewehlejuse pilsehtas pawaldoni Ed. Ullmani. Ilggadigais ugunsdsehseju komandeers barons v. Behr kungs neweselibas dehl atsazijees no amata un ta weeta zaur aklamaziju eewehlets skurstenu slauzitaju meistars M. Ruhtin kungs. Barons v. Behr kgs us preekschneeka preekschlikumu weenbalsigs tizis eewehlets waldes padomê.

(M. Ztg.)

Krona Preekulu pagastâ, Zehsu draudsê, Baltijas domenu pahrwalde pahrdewuse 8 semneeku zeematus, kopâ par 10,737 rbl. $68\frac{1}{2}$ kap., tas ir, zeematu zaurmehrâ par 1342 rbl. 21 kap.

(B. W.)

Brambergneekeem 27. oktobrî bij otrreiseja pagasta amata wihru wehleschana, jo par pirmo, pehrnruden isdarito, kur ilggadigà pagasta wezakà un ari pagasta teesas preekschsehdetaja weetâ tika jauni eewehleti, daschi weda ne-apnizigu garu prahwu. Bet pee otrreisejàs wehleschanas israhdijahs, ka jauneewehletee pagasta amata wihri nepilnâ gada laikâ jaw pagasta ustizibu eemantojuschi, jo ar leelisku balsu wairumu wini tika atkal eewehleti. — Te klaht japeesihmê, ka pret bijuscho pagasta waldi un magasinas usraugeem teek suhdsiba westa leela magasinas labibas truhkuma un sliktas, slapjas un netihras labibas peenemschanas dehl, kura tagad magasinas klehtî pa leelakai daļai samaitajusehs un naw wairs leetojama. Saimneeki ari tadehl pawasarî ne-aisnehmahs no magasinas labibu, jo kur lai samaitajuschos labibu leek! Saimneeki aisnehmahs no magasinas kapitala naudu un pirka labu labibu. — Prasijums no bijuschàs pagasta waldes un magasinas usraugeem kopâ ir pahri par 1100 rubleem.

(B. W.)

No Kalesinas, Tweras gubernâ, raksta, ka tur ari schogad, tapat kà Kursemê, launi zilweki aplaupa basnizas. Tà kahdâ zeemâ nesen eelaususchees basnizâ 5 laupitaji un issaguschi sudraba basnizas leetas, 8 mahrzinas smagumâ, un tad is Deewa schkirsta, ko saplosijuschi, isnehmuschi wehl naudas papirus un 140 rublus skaidrâ naudâ, un pehz tam basnizas waktneeku tà sasituschi, ka palizis pee semes gulot un pehz 2 deenahm nomiris. Laupitaji ismukuschi.

(L. Aw.)

No Odesas. Tureenas awise pastahsta schahdu blehdibas notikumu, kura padarita atswabinaschanas noluhkâ no kara-klausibas ispildischanas: Schejeenas bagata labibas tirgona R. dehlam pagahjuschâ rudenî bij ja-eet ispildit kara-klausibu. Bet kad islutinatam tirgona dehlinam kara-klausibas ispildijums nepatika, tad winsch raudsija no ta atswabinatees. Kaut gan tirgonis R. tà sakot guk us naudas maiseem un wina kabatas nesajustu nekahdu tukschumu, kad winsch 10 lihds 15,000 isdotu par rekruschu atpirkschanas bileti preeksch sawa dehla, tomehr winsch raudsija panahkt sawu noluhku zitadi un lehtaki. R. issuhtija agentus, lai par dascheem simteem rublu sagahda kahdu derigu zilweku, kursch apnemtos wina dehla weetâ eet ispildit kara-klausibu. Kahdâ restorazijâ ari teescham sadabuja kahdu nabagu sulaini, kas apnehmahs, par daschеem simteem rublu jaunà R. weetâ eet ispildit kara klausibu. Maspilsonu waldê diwi waldes lozekli tika usluhgti par kuhmahm un nabaga kelners maspilsonu waldê tika pahrkristits par bagatà tirgona R. dehlu. Jaunfabrizetais R. stahjahs rekruhschu kommisijas preekschâ, tika atsihts par derigu un peedalits pee pulka. Wiltotam rekrutim eedewa weenu dalu no salihgtàs algas un apsolija zitu winam peesuhtit pa dalahm. Wiltoto rekruti ar wina regimenti aissuhtija us Podoliju un tur winsch ar dabuto naudu padsihwo sali, un ari labibas tirgonis R. ar sawu dehlu bija gluschi meerâ ar blehdigi eeguhto weetneeku, jo lihds tam wiss bij isdewees gludi. — Bet wiltotais rekrutis pa tam drihs ween bij isschkehrdis dabuto naudu un peeprasija no R. wehl ne-ismaksato dalu; bet pehdejais leedsahs to maksat, jo kad winsch rekruhschu kommisiju bija peewihlis, tad nemas nestomijahs, ari sawu „audschu dehlu" peewilt. Bet wiltotais rekrutis nomanija, ka salihgto algu winam grib atraut un ka bes naudas kara-klausibu ispildot winam nahkamibâ nesmaida nekahds jaukums, un tadehl winsch isbehga. Tas, ka bagatà labibas tirgona R. dehls isbehdsis is kara-klausibas, sazehla leelus brihnumus. Polizija winu mekleja un schajâs deenâs atrada (proti R. dehla weetneeku) kahdâ Odesas restorazijâ par sulaini. Winu apzeetinajot, winsch wisu pilnigi isteiza, us kam Schihda maspilsonu waldes bijuschais preekschneeks H. un wina paligs

F. tuhlin tika apzeetinati. Jsmekleschanas teesnesis abus tura stingrâ zeetumâ un wehl daschas personas tikschot apzeetinatas, kuras schajâ notikumâ eepihtas.

Jz Rigas.

Usbrukums ar laupischanas noluhku un noseedsneeka sakerschana. 30. oktobrî, ap pulksten 2 naktî, garadawoji Nr. 162 un 8, alejâ, eepretim Lomonosowa gimnasijai, sakehra Rigas strahdneeku Glaube, kursch bij usbruzis politeknikas skolas skolenam Osolinam un to eewainojis gihmî.

Nelaimes atgadijums. 30. oktobrî, ap pulksten 6 wakarâ, kahda nepasihstama seeweete, kà rahdahs tirgotaja, pee wingrotaju nama bija eekluwuse kanalî un nogrima. Ne-eewehrojot tuhlit pasneegto palihdsibu, wina pagahja sem ledus un is uhdena iswilkta, jaw bija bes dsihwibas. (R. P. P. A.)

Semkopibas un saimneezibas nodala.

Wehl kahds wahrds par kulschanu.

II.

Lihdsschinigas gepel-kulmaschinas ari nekas wairak naw, kà tikai weenigi, kà Jahnis Asper kungs „Balsî" min, weenkahrschs kulams rullis. Jo ko lihds, kad daudz, kà zeen. A—ts kungs min, 100 (?) puhru par deenu iskul, kad labiba netihra. 100 puhru netihras labibas ar wehtijamo maschinu pee labeem apstahkleem ar leelo Amerikas jeb ari ar leelo Anglu „Baker" wehtijamo maschinu tikai 1½ deenâs ar diweem zilwekeem pirmo reis is pelawahm iswehtihs; meeschi pee tam wehl jabokè jeb akoti janobruzina un wehl otru reisi jawehti. Pee tam ari wehl weena zilweka wajaga, kas pelawas isnes. Tà tad nemas tik weikli ar tagadejahm gepel-kulmaschinahm ne-eet, kà A—ts kungs to eeteiz; labiba ari tik labi naw atschkirta, kà twaikkuhlas sortetajâ.

Jaunakâ laikâ sahka ari konstruet sirgu kulamas maschinas ar pelu seetu, kas atrodahs sem salmu kratitaja, zaur kuru teizamo eetaisi gan tihrischana drusku atweeglinata. Negribu nekahdôs detaletôs jeb sihtôs stundu un laika rehkinôs eelaistees, bet ir skaidri noskahrstams, ka ar tagadejahm gepel-maschinahm ahtri us preekschu ne-eet; tikai nenoleedsamee labumi schee, ka labiba tik daudz bojâ ne-aiseet un kulschana isnahk daudz lehtaka. Rudens jaukas deenâs war tee, kureem kaudses laukâ, tahs nokult, kà ari labibu sliktajâs deenâs, kura sem jumta.

Tagad ari war pee Felser un beedr. kungeem Rigâ is Sweedru „Oefer un Bruk" fabrikas dabut pirkt jaunas konstrukzijas kombinetas puz-kulamas maschinas ar „Saturn-gepeli", bet kuhlejs ween maksà 375 rubli un gepelis 350 rubli, tà tad wisa garnitura kopâ 725 rubli. Tas nu gan preeksch weena saimneeka par dahrgu.

War jaw ari wisas schihs teizamàs maschinas tagad daudz lehtaki dabut, ja winas pats buhwè. Tà peemehram Auru Kuhlu saimneeks, T. W. kungs schowasar sewim tahdu kombinetu skaidr-kuhleju pats buhweja. Winam tahds kuhlejs tikai pee 200 rubleem ismaksaja un kas tas galwenakais, minetais kungs ar 4 sirgeem ar weenkahrscho gepeli it weegli darbina; pee tam ar 26 zoli platu tromeli jeb kulspoli, lai gan ne 100 mehru, tad tomehr 80 un ari wairak no wisahm pelawahm tihru labibu iskul. Nu tikai weenigi atleek sorteschana; lopu baribu, kà ausas, kuras nawa atschkiramas, war tuhlin dsirnawâs suhtit, tik skaidras winas.

Pee W. kunga maschinas galwenakais ir kroniskas transmisijas sobu ritenu pareisais eedalijums, zaur ko schi maschina tik weegli darbinajama. Ari kuhleja eetaise tik weenkahrscha, ka kuhlejam tikai 3 tekoschas asis iraid, tromela-, salmukratitaja- un wentilatora ass. Seets top zaur weenkahrschu eetaisi no salmu kratitaja ass dsihdinats, pee tam kuhlejs us riteneem, zaur ko weeglaki maschina no weenas weetrs us otru aiswedama.

Kà esmu dsirdejis, tad minetais kungs schihs maschinas taisa ar wehl zitadu kombinaziju un ja wehletos, ari ar koka gepeli. Jr preeks redset, kà ari Latwijâ atronahs wihri, kuri tapat ar industriju waretu nodarbotees, ja tikai wineem wairak ustizibas buhtu pee saweem tauteescheem, ka tee nepirktu ahrsemes fabrikatu, bet paschu darinatu, zaur ko nauda paliktu paschu semê, paschu kulê.

Daschi, kuri gepel-kulmaschinas pirkuschi, ari appirkuschees, sliktas maschinas nopirkdami, waj ari nemahzedami winas pareisi usstahdit un darbinat, tadehl gribu zeen. „M. W." lasitajus eepasihstinat, kà pehz Ruston Proktor un beedra 1887. gada kalendara pamahzibas gepel-kulmaschina pareisi usstahdama.

Pehz tam, kad wisas dalas is pahrwesteem eepakajumeem ir issortetas, tad fundamentes plate, pee kuras jaw ir klaht wisas wajadsigas asis, dsenamee riteni u. t. pr. ir jasastiprina ar lihdsi dotahm mitrikinu skruhwahm, kuras wisadâ wihsê weenmehrigi japeewelk us kahda stipra pakschu bluka jeb tà sauzamà koka krusta, kura wirsus tur, kur fundamentes platei jastahw, gludeni un lihdseni jano-ehwelè, lai schi, t. i. fundamentes plate, wiszaur weenadi us ta gul wirsû. Tad ir pakschu- jeb krusta-blukis, kas papreekschu semê ja-eelaisch, zeeti ar meeteem aiskihlejams, ka tas ne us kahdu pusi un it ne pawisam newar kustetees un beidsot koti ruhpigi par to jagahdà, ka wisa schi fundamente gulus, taisnâ stahwâ, atrodahs; jeb kà to wehl waretu sazit, pehz uhdens swareem stahw. Tad janem leelais sobu dsenamais rats un ja-usmauz us stahwo galwenajo asi un no tam japahrleezinajahs, ka wiss gepelis, it kà kahda spehle ar roku weegli greeschams. Weens gals no dsenamàs kahrts ja-eeleek gepela kupelê un otrs transmisijâ, pehz tam, kad us stipras koka plankas jaw eepreekschus peestiprinata, t. i. transmisija ir pret gepeli tà janostahda, ka dsenamà kahrts un gepela ass stahw weenadâ linijâ.

Lehgera kluzis ja-eestiprina dsenamàs kahrts widû un ir lihds ar transmisiju tik dsilu ja-eelaisch semê, zik tikai dsenamà kahrts to peelaisch, lai wehl swabadi waretu kustetees.

Nu ir japahrleezinajahs, ka zaur dsenamàs kahrts peegahdaschanu starp gepeli un transmisiju naw nekahda steepschanahs, tahlaki us to jaluhkojahs, ka transmisija gulus, taisnâ stahwâ atrodahs, tad jataisa taî weetâ, kur sirgam, kas welk, ja-eet pahri, mass dehlu brugis, kas der wilkschanai par atweeglinaschanu.

Kutama maschina japeestiprina us 2 stiprahm koka plankahm, salmu-kratitajs japeetaisa zeeschi pee maschinas un tad ir wiss kahdu 10 pehdu attahlumâ no transmisijas janostahda, ka kulspoles jeb kuhleja ripa un transmisijas ripa stahw taisni weenâ linijâ; plankas apaksch maschinas, ja eespehjams, ja-eelaisch semê un par to jagahdà, ka maschina stahw taisni gulus, pehz uhdens swareem.

Kulspole jeb kuhlejs ir ar salmu-kratitaju jasaseen zaur schauru sikšnu tahdâ wihsê, ka to leek ap kulspoles ripu un kratitaja ripu; tad jaluhko, waj zaur scho sikšnu abas dalas ar roku weegli greeschamas. Bet ja te buhtu kahdas gruhtibas, ka ne-eetu pareisi, tad japahrleezinajahs, kurâ weetâ kahdas dalas zeeti bersejahs un tad kahdu drusku ja-atwalina salmukratitaja jeb kulspoles mitrikini; bet tas naw nekahdâ sinâ wairak darams, neka preeksch weeglas eeschanas jeb greeschanahs ir ihsti wajadsigs. Ari no tam japahrleezinajahs, ka salmu-kratitajs nekur neberšejahs.

Pehz tam, kad platâ silsna, kura jaleek wirs kulspoles ripas un wirs transmisijas, ir uslikta, maschina ar transmisiju ir saweenota un tahdâ wihsê wiss sastahdijums preeksch strahdaschanas ir gataws, tad janem wislabakà maschin-ela un ar to us ruhpigako wihsi ja-ee-elo wisi lehgeri pee gepela transmisijas un kulmaschinas, gepela sobu rats ir drusku ja-eesmehrè ar nesahliteem taukeem un tad jaluhko maschina ar weenu roku pee dihseles greest. Ja tas naw eespehjams, tad wehl reis japahrleezinajahs, waj wiss gul taisni pehz uhdens swareem, waj starp transmisiju un gepeli — zaur dsenamas kahrts peetaisischanu naw nekahda speeschanahs; it ihpaschi waj dsenama kahrts ar gepela asi un transmisijas ripa ar kulmaschinas kulspoles ripu stahw weenâ linijâ un ari waj kuhlejs un salmukratitajs ir weegli greeschami jeb kustinajami. Kad wiss tas apluhkots un, kur wajadsigs, pahrlabots, tad ari buhs eespehjams, wisu maschinu no gepela dsihdinat.

Nu ir sirgs ja-aisjuhdz un tad ir nowadischanas kahrts weens gals, kurâ masa kehdite peetaisita, japeestiprina pee sirga aisjuhga un otrs gals no schihs kahrts us dihseles, — tad ir par to jagahdà, ka sirgi, zik eespehjams lehnam, bet nekad us otru pusi, t. i. atpakalus nesahk eet; maschina jalaisch tikmehr tukschâ eet, kamehr sirgi ar trokšni ir apraduschi un sahk meerigi isturetees pee wilkschanas.

Pa starpahm ir ari no tam japahrleezinajahs, waj sikšna no ripas jeb ritena neschluhk semê, tad tas ir tas labakais peerahdijums, ka sikschnuripas pee transmisijas un maschinas naw weenâ linijâ un tad zits nekas wairak ne-atleek, ka maschina un transmisija tà ja-usstahda jeb japahrzel, ka schi nebuhschana jeb kaweklis ir nowehrsts. (Ja sikšnas nokrischanu grib zaur kahda meeta jeb dehla peetaisischanu aissargat, tad tas ir pawisam nederigi, tapehz ka tad sikšna gar meetu jeb dehli bersejotees, top it drihsâ laikâ nodeldeta).

Bes tam jaruhpejahs par to, ka kuhleja wahks abâs pusês stahw weenâ tahlumâ no kuhleja. To war weegli pahrluhkot jeb nostahdit zaur nostahdameem riteneem, proti, kad scho ritenu mitrikinus drusku atwalina un tahdâ wihsê wahku pazel waj nu semaku, waj augstaku un mitrikinus tad atkal zeeschi peegreesch.

Kad scho kuhleja wahku pareisi usstahda, tad ari no maschinas darboschanahs panahk wisu labu; bet kad tas stahw par semu, tad maschina eet loti smagi, drihs apskahdejahs un graudus salausch; tapat ari, kad tas stahw par augstu, labiba neteek labi iskulta. Jt sewischks swars jaleek us to, ka wahks preeksch katras labibas sortes teek pareisi nostahdits. Ari tas no leela swara, ka labiba top laista eekschâ. Labibu wajaga arweenu masâs dalâs un proti garenisku laist eekschâ; te japeemin, ka maschina tad jo tihraki kul, kad tai labibu peeweed ispluzinatu.

Schi usstahdischanas metode preeksch wisahm konstrukzijas gepel-kulmaschinahm leetojama. Labako gepel-kulmaschinu fabrikanti ir Felser un beedris Rigâ un Th. Floeters Gasenenê (agentura R. Bierich Rigâ, Kalku eelâ Nr. 6). Bet ja kahdu maschinu pehrk, tad us tam jaluhko, ka pelu-seets atronahs sem kratitaja jeb skaidrkuhleja; ja to pee W. kunga ne-apstelè (W. kunga adrese schihs awises redakzijâ dabonama), tad pee Felsera un beedra Rigâ, kuras gan tur labu teesu dahrgakas. Th. Weicherts.

Sihkumi.

Sulfonals, jauns meega lihdseklis.

Sem nosaukuma „sulfonal" pasihstams no Freiburgas profesora Baumana sataisits produkts. Tam ir kristala tahfelischu forma un ir pilnigi bes smakas, krahsas un garschas. Aukstâ uhdenî tas gruhti iskausejams, eewehrojami ahtraki spirtâ waj spirta un etera maisijumâ. Sulfonala fisiologiska eespehja isdibinati no Kastoma, kura ismehginajumi weduschi pee pahrleezinaschanahs, ka schis lihdseklis, pee-auguscham eedots 1 drachmas daudzumâ, naw wehlak kaitigs. Tahds daudzums no wesela zilweka us reisi eenemts, rada meegu, kursch pastahw 5—6 stundas ilgi, tomehr reti pahreet dsilâ un pastahwigâ meegâ. Nerwu slimneeki meerigi eemeeg pehz 2—3 stundahm, kad schihs sahles eenehmuschas un pehz meega juhtahs spehzinati, bes ka zitadi manitu kahdas nepatihkamas juhtas, kà tikai weeglu gurdenumu pehz atmoschanahs. Tos paschus panahkumus atrada ari Rabasa apluhkojums, kursch sulfonalu leetoja Marburgas ahrprahtigo namâ un scho lihdsekli eeskata par labaku ne kà kloralu, kursch, kà sinams, slimneekeem kaitigs. Tad ari Landhards un Rabos isdarijis mehginajumus un tapat nahkuschi pee resultata, ka sulfonals weens no labakeem lihdsekleem pret nerwosu besmeegu. Kà pamanits, tad sulfonala pastahwiga leetoschana organismu pee ta pastahwigi nepeeradina un tadehl ari naw wajadsigs, ka ta daudzumu pawairo. Kas sihmejahs us sulfonala eespehju us asins zirkulazijas organeem, tad no Krisa ar suneem isdaritee ismehginajumi israhdijuschi, ka pat leelumâ eedots tas nekaiteja sirdij un asins trauzineem. Sulfonala leetoschana ir koti weenkahrscha. To eenem bes kahda peejaukuma un kahdus 20 granus ar maisi waj uhdeni. Tà tad, pehz pirma ismehginajuma, gandrihs war tizet, ka medizina sulfonalâ atradusi nekaitigu derigu lihdsekli preeksch atgadijumeem, kur wajadsigs dabut kartigu meega. (Wald. Wehstn.)

Jz muhsu weesigàs sadsihwes.

„Rigas Latw. Beedriba".

Swehtdeen, 6. nowembrî 1888. g., teatris. „Lenore", behdu luga ar dseedaschanu 3 zehleenôs un 5 nodalâs no G. v. Holtej'a, latw. no R. Jaunsema. Sahkums pulksten 7 wakarâ.

„Rigas Latw. Beedribas 20 gadu pastahweschanas swehtki."

I.

Treschdeen, 9. nowembrî sch. g., pulksten 8 wakarâ teatra israhde: „Dsihwibu preeksch Zara".

II.

Zetortdeen, 10. nowembrî sch. g., pulksten 9 wakarâ goda meelasts ar mustku un dseedaschanu.

Latweeschu teatris.

Swehtdeen, 30. oktobrî 1888. g., atkahrtoja lugu „Ubags un wina audsekne". Israhde isdewahs weetahm wehl labaki neka isgahjuschâ reisâ, tikai janoschehlo, ka publikâ daschi, kà likahs, eesturbuschi trokschnotaji bij eeraduschees us galerijas un reebigâ wihsê trauzeja israhdi.

Pee schihs reisas muhsu lasitajus eepasihstinasim ar schihs lugas saturu. Tas ihsumâ sanemts ir schahds: Stefans Balders, kahds galdneeks is Badenes, apnizis dsihwi sawâ tehwijâ, aizzelo us Ameriku. No ostas nobrauzot, wina meitina Rike no nejauschi nepamanita eekriht uhdeni, juhrâ, un buhtu noslihkuse, ja krasta malâ leierkastneeks, Fridis Dsehrwe, winu nebuhtu pamanijis un duhschigais matrosis Wilms Petersons, winu no uhdens isnesis malâ. Riki peenem leierkastneeks, Pridis Dsehrwe, par audschu meitu, jo wina schinî apgabalâ pawisam swescha. Rike un leierkastneeks suhri gruhti puhledamees, kahdu deenu nonahk bagatàs bekereenes Martas Stewens kundses mahjâ. Stewens kundse grib, lai Rike pee winas paleek, bet kreetnà meitina schahdu peedahwajumu atraida, labaki gribedama ar sawu audschu tehwu mirt badu, neka no wina schkirtees. Mahjâ pahrnahkot, wezais leierkastneeks, aiz leela issalkuma un noguruma nakti pakluhp un Rike, gribedama winam palihdset, nejaukâ naktî laikâ steidsahs pee daktera. Zelâ winu trauze naktî wasanki us eelas. Slapstidamahs wina nollausahs, ka trihs blehschi grib paschu laik aplaupit un ja wajadsigs, nokaut bagatu Stewens kundsi. Meitina, wisus spehkus sanembama, isglahbj no nahwes bekereeni. Wina ir meitinai par to koti pateiziga un peenem winu un winas audschu tehwu, wezo leierkastneeku, sawâ dsihwokli, bet wezo ar to norunu, ka, tiklihds winsch glahsiti schnabja dsez, lad wina deenas ir skaititas. Pa to starpu pahrnahk matrosis Wilms Petersons, Stewens kundses mahsas dehls no kugeem mahjâ, atrod pee Stewens kundses Riki, ko winsch isglahbis. Meitina winam koti patihk. Bet kamehr wini lihds ar Stewens kundsi aiseet dahrsâ, tamehr bekereenes mahjâ noteek leelas leetas. Winas wezselis, Ludis Zwibaks, domajahs winesis loterijâ 15 tuhkstoschus un sawâ preekâ par nezereto laimi, pahrnes rumu mahjâ un grib sali usdsihwot. Wezais leierkastneeks newar warenai kahrdinaschanai pretim turetees, un lihds ar ziteem bekereenes laudim isdser pahra glahsites, no ka stipri eeskurbst. Leierkasti greeschot un wiseem danzojot eenahk bekereene un saprotams, wezajam leierkastneekam winas mahja ja-atstahj. Kaut gan bekereene Rikiti grib pee sewis paturet, tomehr wina sawu wezo audschu tehwu ne-atstahj weenu. Un wini atkal aiseet. Mahjâ meitina nodarbojahs ar rokas darbeem, ko wina pee Stewens kundses ismahzijusehs un wezais leierkastneeks atkal strahda it duhschigi grahmatsehjeja darbu. Darbu wineem koti daudz, jo laipnà Stewens kundse paslepen wineem dod darbu uu par to labi samaksa. Tà pa-eet gads. Peenahk bekereenes dsimum-deena. Te atnahk Rike un winas audschu tehws winai laimes wehlet. Wina wezajam peedod un lauj tam atkal namâ eenahkt. Klahtesoscheem bekerejas laudim wina pasino, ka sawu weikalu beidz un par sawu pehznahzeju wakar pee teesas eezehluse Rikes jaunkundsi, ari mahju winai norakstijuse. Te, negaidot, eenahk ari senais matrosis Wilms Petersons, kas nesinot Amerikâ gada laikâ ismahzijees par bekeri jeb maisneeku, jo Stewens kundse bij teikuse, ka tikai tad winsch buhs winas mihlulis, ja tas ismahzahs bekera amatu un atstahj matroscha dsihwi. Ari winsch pahrnes sinas no Rikes wezakeem, kas us Kubas salas nometuschees. Beigàs saprotams, Rike ar Wilmu apprezahs. Tahds ir lugas saturs. —ls.

Deewa-kalposchana Rigas basnizàs.

Swehtdeen, 6. nowembrî 1888.

Jehkaba basnizâ:	Spred. plkst.		10	w.-mahz. Holst.
	„	„	12	igaun. mahz. Zinck.
Petera basnizâ:	„	„	10	w.-mahz. Dr. Lütkens.
	„	„	6	mahz. Hellmann.
Domes basnizâ:	„	„	10	w.-mahz. Gaethgens.
	„	„	2	mahz. P. Taube.
Jahnu basnizâ:	„	„	9	w.-mahz. Bernewitz.
	„	„	2	mahz Paukschen.
Gertrudes basnizâ:	„	„	½10	latw. mahz. A. Walter.
	„	„	2	wahz. mahz. Hilde.
Jesus basnizâ:	„	„	10	wahz. mahz. Bergmann.
	„	„	2	latw. mahz. Josephi.
Mahrtinu basnizâ:	„	„	½10	latw. mahz. Kaehlbrandt.
Trihsween. basnizâ:	„	„	10	latw. mahz. Fromm.
Pahwila basnizâ:	„	„	½9	latw. mahz. C. Walter.
	„	„	11	wahz. mahz. C. Walter.
	„	„	6	latw. mahz. C. Walter.
Reformatu basnizâ:	„	„	10	mahz. Geisi.

Tirgus sinas.

Rigâ, 3. nowembrî 1888. g.

Lini meerigi.

Kanepaji, nepahrgrositas zenas.

Kanepes. Par schahwetahm kanepehm sola 112 kap. pudâ, un par neschahwetahm 98—100 kap. Oktobrî pa dselszelu peeweda pudu 262,000.

Kweeschi mas eewehroti.

Krona linusehklas maksà 8 rbl. 25 kap. muzâ. Lihds otrdeenai peeweda 4735 maisus, is teem nopakaja 3052 muzas.

Brahka linusehklas turahs zenâ.

Rudsi rahmu. Par 70 un 69 kap. pudâ notika daschi lihgumi. Oktobrî peeweda pudu 1,036,000.

Ausas. Zaurmehra ausas masâs partijâs pahrdewa par 60—61 kap. pudâ un gaischàs labàs ausas par 64—69 kap. Oktobrî peeweda pudu 1,336,000.

Meeschi nepahrgrosijuschees. Oktobrî peeweda pudu 623,000.

Tirgus zenas.

Mahrzina sweesta	29— 33	kap.
„ balta peena	6— 8	„
„ holandeeschu feera	— —	„
„ krehjuma feera	18— 22	„
Stops skahba krehjuma	40— 50	„
„ salda „	20— 28	„
„ nokreimota peena	3— 4	„
„ nenokreimota „	8— 10	„
„ skahbu kahpostu	7— 9	„
„ sihpolu	5— 7	„
„ dsehrwenu ogu	5— 6	„
100 gab. skahbi gurki	75—140	„
Schoks wistas olu	90—100	„
Galwina baltu kahpostu	6— 15	„
Sops meeschu putraimu	8— 12	„
„ griku putraimu	10— 12	„
„ ausu	12— 14	„
„ gruhpju	12— 14	„
„ sirnu	9— 12	„
„ zukura sirnu	8— 11	„
„ pupu	10— 12	„
„ kanepju	8— 12	„
Puhrs kartupelu	80— 95	„
„ sfklapinu	— —	„
Gobals kahju	4— 8	„
bunts burkanu	10 12	„
„ beeschu (apaks)	— —	„
„ „ (gareno)	— —	„

Naudas-papihru zena.

Peterburgâ, 2. nowembrî 1888.

Papihri.	maks.	prasija.
Pusimperials	7 72	7 76
5% bankbiletu 1. islaidums	97⅞	98¼
5% „ 5. „	97½	97⅞
5% inskr. 5. aisnehmums	—	—
5% Austruma isnehmums no 1877. gada	97¼	97½
5% „ „ „ 1879. „	97¼	97⅞
1. 5% Kreewu prehm. aisnehmums	271¼	272
2. „ „ „ „	241	242
5% konsol. 1871. gada aisnehmums	147	148
Odes. pilsk. hipoteku bankas 5½% obligazijas	92½	—
Kreew. sem. kred. 5% kihlu-sihmes	91⅛	91¾
6% Charkowas semst. kihlu-sihmes	99¾	100
5% „ „ „	—	93
Rigas kom. bankas akz.	—	—
Rigas Dinaburgas dselszela akzijas	—	—
Dinaburgas-Witebskas dselszs. akz.	—	—
Warschawas-Teresp. dselszela akzijas	—	—
Rih.-Bolog. dselszela akzijas	83	83½
Gräfi-Zarizinas dselszela akzijas	169¾	170¼

Berlines birscha.

15. (15.) nowembrî) 1888.

		Deenu eepreeksch
Kreewu kredit-bil. par 100 rubl. laika	208 10*)	209 70
„ 100 rbl. uz nowembri	207 75	209 50
„ 100 rbl. uz dezembri	207 —	208 75

*) 1 walsts-marka = 48,05 kap.

Tendenze preeksch Kreewu naudaspapireem: slahda.

Jaunakàs sinas.

Semes ihpaschums trijàs Baltijas gubernàs, pehz eekschleetu ministerijas sawahktahm un sastahditahm sinahm, schahdi isdalits: 48 % peeder muischneezibai (1617 muischu ihpaschneeki) 42 % semneekeem (91,000 semneeku mahjahm), 8 % krona semneekeem un 2 % basnizahm. No 1864. gada lihdſ schim semneekeem ne-esot wairak pahrdots kà 14 % semes.

Widsemes general-superintendents, Heinrichs Girgensons, kà jaw ihsumà sinojahm, nomira 26. oktobrî, pulksten 7½ wakarà, 63 gadus peedsihwodams. Nelaikis dsimis 1825. gada 19. nowembrî Walmeeras muischà. 1854. gadà Girgensonu eewehleja par Pehrnawas Nikolaja draudses wirsmahzitaju. No 1872. gada winsch pee Widsemes konsistorijas ispildija asesora weetu, lihdſ 1880. gadam, tad Widsemes landtags winu eewehleja par general-superintendentu.

— 31. oktobrî, pulksten 12 deenà, noturejа Jehkaba basnizà truhwes deewkalposchanu nelaika general-superintendentam Girgensonam par peeminu. Daudſ Widsemes muischneeku, residejoschais landrahts, Kursemes general-superintendents un daudſ mahzitaju no Widsemes un Kursemes bij eeradusches. Runas tureja konsistorialrahts profesoris Hörschelmanis, Jaun-Peebalgas mahzitajs E. Kaehlbrandts un un Rigas superintendents Gaehtgens. Tad Widsemes un Rigas mahzitaji, kuram papreekschu gahja konsistorijas presidents, landrahts v. Stryks, ar truhwes koku, sahrku isnesa is basnizas un nowadija uſ kugi Daugawas krastà, no kureenas tas tiks wests uſ Pehrnawu, kur Girgensons 30 gadus bijis par mahzitaju, un tur apglabats. (Rig. Ztg.)

Ugunsgrehki Rigà. Schi gada oktobra mehnesî bija 11 ugunsdsehseju sasaukumi, kuru starpà 2 „weltigi sasaukumi". Taî paschà mehnesî bija 13 ugunsgrehki un proti 1 „leels", 2 „wideji" un 8 „masi" ugunsgrehki un 2 reis skursteni dega. Wisi ugunsdsehseji netika ne weenu reisi sasaukti. Tschetràs reisàs pee dsehschanas palihdseja pastahwigo un sawwaligo ugunsdsehseju nodalas. Pa leelakai daſai ugunsgrehki bija Maskawas Ahrrigà, proti 8, un tais stundàs no pulksten 6 pehz pusdeenas lihdſ pulksten 12 naktî bij 7 ugunsgrehki. Uguns iszehlahs: 2 reisas amatneezibas eestahdês (Dombrowsky twaika sahgetawà un Rings'a pehrwetuwê), 7 reisas dsihwokłòs, 1 reisu ehrbegî un 1 reisu statu ehkà. —y.

Maskawas Ahrrigas 2. eezirkna pristawa paligs Aneriks slimibas dehł, kamehr atweselosees, atswabinats no deenesta peenahkumeem.

Par „Literariskàs praktiskàs pilsonu sabeedribas" kurlmehmu skolas waditaju, miruschà Blunka weetà, peenemts Eduards Inselberg kungs, kas 9 gadus strahdajis Walmeeras kurlmehmu skolà.

Daugawas plosta tilts tika otrdeen, 1. nowembrî, isnemts un nu sahkahs twaikonischu braukschana starp Rigu un Pahrdaugawu.

Laupischana un noseedsneeka sakerschana. Suworowa eelà, netahłu no Suworowa tilta, kahds nepasihstams zilweks, kursch wehlak israhdijahs par Fridriki Ekewitschu, 29. oktobrî, ap pulksten 6 wakarà usbruka Bertai v. Schröder un tai atrahwa zela somu ar 82 rubleem un daschahm sihkleetahm. Behgoschais laupitajs tuhlin tika sakerts no kahda garadawoja un polizijas slepenàs nodalas agenta, un laupijumu pee wina atrada. (R. P. P. A.)

Mihlgrahwi, kà „Rig. Ztg." sino, pagahjuschà treschdeenà notizis schahds atgadijums. Pulksten 6½, kad dselsszela brauzeens peenahzis pee plosta, kas pahrzel publiku par Mihlgrahwi starp Wez- un Jaun-Mihlgrahwi, sasprandees daudſ lauschu, wisi gribedami tikt ahtri pahri. Pahrzehlejs kahdas 30 personas un sirgu un rateem reisà uslaidis uſ plosta. Kad plosts bijis Mihlgrahwja widû, tad bugsirtwaikonis „Pilots" brauzis no Kihschu esara puses uſ Daugawu. Kaut gan plostam un pee wina peestiprinatai laiwai bijuse signallaterna, kas katram twaikonim ja-eewehro un jagaida, lihdſ plosts sasneedsis krastu, un beſ tam no Daugawas uſ Kihschu esaru pluhstoscha strahwa to twaikonim darijuse par weegli eespehjamu, kapteinis, ne-eewehrodams ari saukumus no krasta un plosta, it meerigi usbrauzis plosta windai un ar tahdu spehku rahwis plostu pret ledus gabaleem, ka tas pa pusei nogrimis sem uhdena. Tajà azumirklî par laimi pahrtruhkuse kehde, pee kuras winda uſ krasta peestiprinata. Ja tas nebuhtu notizis, tad kahdi 30 zilweki buhtu saudejuschi dsihwibu.

No Jelgawas. „L. Aw." sino par schahdu nelaimes notikumu: 16. oktobrî pehz pusdeenas Jelgawas dselsszela stanzijà iskrita is wagona pee Mehmeles peederigais Jahnis Kalninsch patlaban tad, kad brauzeens jaw sahka kustetees, no-eedams uſ Rigu. Nelaimigais bija krisdams pahrlausis labàs kahjas stilbu un tika tuhlin nowests uſ slimnizu, kur wainu sasehja un nehma dseedeschanà.

Peterburga. Wina Keisariska Augstiba Leelknass Pahwels Aleksandrowitschs, kà „Wald. Wehstnesis" sino, saderinajees ar Greekijas prinsesi Aleksandru. Leelknass Pahwels ir dsimis 21. septembrî 1860. g. un Wina augstà bruhte dsimuse 18. (30.) augustà 1870. gadà.

Peterburga. Senakais Kursemes gubernators, senators v. Lilienfelds, kà „Graschdanins" sino, Domenu ministerijai eesneedsis preekschlikumu, pehz kura Kursemê daschadàs weetàs buhtu eetaisamas semneeku preekschsihmju farmas, kuràs lopkopiba buhtu mahzama, kas tur semkopibai palikuse pakał. Lai preeksch schahm eetaisehm sagahdatu naudas lihdsekłus, pehz v. Lilienfelda kunga domahm, no Kursemes krona semneekeem, kuri tagad kronim maksajot 600,000 rbł. nomas, warot nemt ihpaschu peemaksu, uſ ik katra rubła pa weenai kapeikai. Scho preekschlikumu sawà laikà apspreeda ihpascha komisija, ko minetà ministerija bij eezehluse un kura ari atsina tahdu preekschsihmju sarmu wajadsibu. Bet materielu schkehrslu dehł schi leeta netika isdarita. Tagad Domenu ministerija to atkal aiskustinajuse un esot zeriba, ka preekschsihmju farmas drihsumà tikschot dibinatas, bet naudu preeksch winahm nenemschot no krona semneekeem ween, bet no wiseem Kursemes semes ihpaschneekeem, tadehł ka tahdas farmas wisai gubernai buhschot par labu.

Tschinàs pa-augstinati: par hofrahteem: wezakais darbwedis Widsemes gubernas waldê Jankowskis, bijuschais Kursemes prokurora beedrs Klawinsch un Jelgawas un Rigas-Tukuma dselsszelu inspektors Serediński; par tit. rahtu — Kursemes gubernatora kanzlejas direktors Maurinsch; par gub. sekretaru — Kursemes prokurora beedris Sterste.

Telegrammi
iſ Seemeku telegrafa-agenturas.

Peterburgà, 2. nowembrî. Rihtà isnahks pahrskats par to, kà islaischamas par 20,300,000 kredit-rubleem Deenwidus-Retruma-dselsszelu beedribu 4 % obligazijas, par kurahm galwo waldiba. No schahm obligazijahm nems prozentu nodoklus un winas nems preti kà droschibu no teem, kas noslehdſ ar kroni daschadus lihgumus. Winas islaidihs par 81 % un parakstitees uſ winahm warehs, no 8. nowembra sahkot: walstsbankà un tahs kantorôs Maskawà, Warschawà, Rigà, Kijewà, Harkowà, Odesà, kà ari pee islaischanas komitejas lozekleem, starptautistà tirdsneezibas bankà, diskontobankà, Peterburgas Kreewu bankà preeksch tirdsneezibas ar ahrsemehm; tahłak Maskawas tirgotaju bankà, Warschawas tirdsneezibas bankà un Rigas birschas bankà.

Kopenhagenê, 14. (2.) nowembrî. Keisariska Augstiba Tronamantneeks wakar wakarà eeradahs sche, kur winu sanehma pee stanzijas wisi kehnina dsimtes lozekli.

— 15. (3.) nowembrî. Leelknass Tronamantneeks wakar apmekleja ministru preekschneeku Estrupa. Kehninsch peenehma Kreewijas suhtneeku Morenheimu sewischkà audienzê.

Parisê, 15. (3.) nowembrî Rewisijas komisija isteizahs preeksch senata un walsts presidenta amata atzelschanas.

Ihpaschneeks un isdewejs: Ernst Plates.
Atbildoschais redaktors: Dr. phil. Arnold Plates.
Lihdſ 2. nowembrim atnahkuschi 2269 kugi; aisgahjuschi 2213 kugi.

Sludinajumi.

Pilsehtas walde.

Uſ Daugawas krasta, pahri pretim Marstaleelas galam, lihdſahs dselsszela tiltam esoschà

tirgus dsehreenu pahrdotawa,

treschdeen, 9. nowembrî 1888, pulksten 1 pehz pusdeenas, Rigas ekonomijas walde **isihrehs**, sahkot no 1. janwara 1889.

Tee, kas wehletos ihret, teek zaur scho usaizinati, noteiktà terminà eerastees ekonomijas waldes lokalà (Pilsehtas walcê, leelà Kehninu eelà Nr. 5). Nr 3585

Rigà, 1. nowembrî 1888.

Schejeenes ahrpus pagasteem dsihwodameem lozekleem top zaur scho sinams darits, ka **nodewas par 1888/89 g.** preeksch **Pinku pagasta** ar 4 rbł. 80 kap., Bebberbeku 5 rbł. un mahzitaja pagasta 4 rbł. aprehkinatas un ka tahdas, lai peedsihschanu nowehrstu, ir ahtrakà laikà eemaksajamas.

Maksaschanas deena katrà zetortdeenà.

Pinku teesas namà, 27. oktobrî 1888. g.

Pag. wezakee: **F. Leithan.**
M. Dsine.
M. Bennusch.
Pag. skrihw.: **F. C. Jacobsons.**

Poliklinika

preeksch ahdas un lihposchahm slimibahm, dod padomus un patstahwigas gultas, Schkuhnu eelà Nr. 14, 2 trepes augschà.

Nunas stundas katrà deenà no pulksten 1—3 pehz pusdeenas un no 7—9 wakarà.

Dr. Simonsons.

Ahrstu konsultazija,

leelà Aleksandra eelà Nr. 71,
uſ Bekeru eelas stuhro.

Slimneeku peenemschana ik deenas.

Pirmdeenàs un zeturtdeenàs no plkst. 1—5 pehz pusd., kirurgijas un aufu slimibas. Dr. **Nyländers.**

Otrdeenàs un peektdeenàs, ahrigas, sifiliſkas un ahdas slimibas. Dr. **Zwinews.**

Treschdeenàs un sestdeenàs eekschkigas un feeweeschu slimibas. Dr. **Schepilewskis.**

Katru deenu no pulkst. 12—1 pehz pusd. nerwu slimibas. Dr. **Boitschenko.**

Otrdeenàs un sestdeenàs, no pulkst. 12—1 pusdeenà kakla un deguna slimibas. Dr. **Abutkows.**

Treschdeenàs u. peektdeenàs, no pulkst. 12—1 pehz pusd. aju slimibas.

Aju ahrsts Dr. **Memorsky's.**

Swehtdeenàs peenems slimneekus wisi ahrsti tapat kà lihdſ schim.

Maksà: 30 kap.

Kas wehletos usnemt kahdu 110 defekt. leelu gabalu nozirstu waj ari nenozirstu

zelmu lauschanu,

war ka atlihdsinajumu pirmo sehju waj ari makfu dabut. Nolihgumi Schaulôs grafa Subowa kantorî.

Nupat isnahza **Sieslacka drukatawà** grahmata':

Apdseedaschanas dseesmas
ar notehm.

Isdewis **P. Schanzbergs.** Maksa **20** kap. Dabujamas **P. Behrsina** kunga grahmatu pahrdotawà Rigà. 1

P. Lerchendorffs.

Labu beesu parki, patihkamôs musturôs, **9 olektis par 1 rubli,** preeksch kamsoleem un krekleem;
beesu mihkstas wilnas sloneli preeksch krekleem, **2½ ol. platu,** par **45** un **50 kap. olekti;**
nebalinatu stipru parki preeksch krekleem un biksehm, **9** olektis par **1** rubli;
labu tihritu oderes wati par **20, 25, 30** un **35** kap. mahrzinu;
tihrwilnainas kleitu-drahnas, 2 olektis platas, stipra auduma, par **40** un **45** kap. olekti;
tihrwilnainu kaschmiru, stipra auduma, **2** olektis platu, par **35** un **40** kap. olekti.

Wiseem saweem pasihstameem zaur scho daru sinamu, ka no **1. oktobra sch. g.** pehrku:

linus, linsehklas un meeschus

newis no tirgoneem ween, bet ari no saimneekeem. Tirgotawas weeta tagad atrodahs Rigà, Terbatas eelà Nr. 29. Zeru, ka mani pasihstami manim dahwahs agrakajo ustizibu, un weenkahrt zaur to, ka es wisas prezes pats ar kugeem aissuhtu un tadehł apsolu wisaugstakàs zenas.

P. Sihlits.

Loti labu

pehrlu-kafiju

peedahwà

William Jenisch,

Schkuhnu-eelà Nr. 15.

Smalkus
Saratowas
Rostowas
Oreles
Kursemes un
Rupjus kweeschu
miltus

peedahwà

W. Bunte,

Gertrudes- un Suworow-eelu stuhri, Nr. 39.

Waselinu
un
Lanolinu

peedahwà

F. Lotto,

Riesing-eelà Nr. 2.

Weselibas masgaschanahs eestahde,

Rigà, Basnizas eelà Nr. 18.

Wisas dseedinaschanas zaur uhdeni, masascha, dseedinaschana zaur elektrizitati.
Plaukschnu un sirds slimibas dseedinaschana ar saspeestu un weeglaku pataisitu gaisu (Geigel-Mayra aparatu).
Ahdas slimibu dseedinaschana.

Uſ wehleschanos pilna pansija.

Dr. med. **S. Kröger.**
Dr. med. **E. v. Hirschheydt.**

Manà bilschu- un grahmatu-drukatawà, burtu-leetuwê un Latweeschu grahmatu pahrdotawà Rigà, pee Petera basnizas, war dabut

Dseesmu grahmatas

wisadôs eesehjumôs,

kà: kaliko, ahdas un samta wahkôs, ar wisadeem isrotajumeem, sahkot no 1 rbł. 80 kap. lihdſ 7 rbł. 50 kap. gab.

Ernst Plates.

A. Schweissing,

wadmalas un manufaktur-pretschu pahrdotawa

Jelgawà, Leelajà eelà Nr. 14,

peedahwà bagatà iswehlê un **par lehtahm zenahm**

wadmalu (tuhku),
bukstinus,
paleto stoffus,
wilnainas un kokwilnas oderes drehbes,
wilnainas, puswilnainas un kokwilnas dahmu-kleischu drehbes,
wilnainus lakatus,
sihda lakatus,
kungu pletkreklus,
schemisetes,
krahgus un manschetes,
sehgela audeklu,
linu audeklu,
puslinu audeklu,
schirtinu,
kaliko,
katunus un kretonus,
wati,
leetus- un saules-schirmjus,
gummijas galoschas,
linu labibas maisus un maisu audeklu.

Filza-zepures,

80 kap. gabalà,

pehz jaunakàs formas, peedahwà

Hugo Müllers,

Schkuhnu-eelà Nr. 3.

A. u. W. Wetterichs

26 gadus pastahwoscha

apteeku un pehrwju pretschu pahrdotawa,

Rigà, pee Petera basnizas, peedahwà wisas pirmas sortes **pehrwes**, par lehtakahm zenahm.

Wisadas bildes

teek eerahmetas un plakati uſ beesa papihra uswilkti un lakereti pa wislehtako zenu Aleksandra-bulwari Nr. 1, 5 trep. aug.

Apstellejumi teek peenemti: Eekschrigà: Aleksandra-bulwari Nr. 1, **A. Kulikowski** l. tapetu bodê un **Ernst Plates** kga drukatawà pee Petera basnizas; Peterb. Ahrrigà: Aleksander-eelà Nr. 19, **L. Friedrich** kga papiru bodê.

Pahrdodami

Pahrdaugawà leelaki un masaki **gruntsgabali** ar dahrseem, kà ari ithrumu-semes un pławahm.

Tuwakas sinas Peterb. Ahrrigà, Gertrudes eelà Nr. 3, kort. Nr. 7.

Stiprs darba sirgs

pahrdodams wezà Jelgawas eelà Nr. 16.

Manà grahmatu- un bilschu-drukatawà, burtu-leetuwê un Latweeschu grahmatu pahrdotawà Rigà, pee Petera basnizas dabujama:

Widsemes weza un jauna

Laika-grahmata

uſ 1889. gadu.

Maksa: ne-eesseeta **5** rubli simtu gab., eesseeta **10** kap. gab. — Laika-grahmata pasneedſ jauku stahstu, bildehm puschkotu, aprakstu par III. wisp. Latweeschu dseed. swehtkeem, lihdſ ar swehtku ehkas nosihmejumu, tirgus-deenas Widsemê un Kursemê, zela-rahditaju lauzeneekeem, kas Rigas bodês grib pirkt u. t. t.

Ernst Plates.

Дозволено цензурою. — Рига, 4. ноября 1888 г.
Печатать разрѣшается. Рижскій Полицеймейстеръ Власовскій.
Drukats un dabujams pee bilschu- un grahmatu-drukataja un burtu-lehjeja Ernst Plates, Rigà, pee Petera basnizas.